

Hyperinlace a odraz ve filatelii

Hyperinlace je situace, kdy státní banka s dalšími bankovními subjekty zvyšuje množství peněz v oběhu takovým způsobem a tak rychle, že ceny rostou tempem tisíců a milionů procent. Ceny se zvyšuje doslova před očima. Lidé za této situace mají starost, jak peníze rychle utratit po okamžiku, kdy peníze vydělají či dostanou. Hodiny hrají roli. Hyperinlace ničí i úspory. Hyperinlace je naprostá zkáza pro hospodářství. Peníze jsou bezcennými prostředky a dochází ke směně zboží za zboží. Zboží neztrácí hodnotu, naopak.

Nejznámějším příkladem je **Německo v roce 1923 a období předtím a poté.**

Vše začalo na začátku války v roce 1914. Německá Říšská banka zrušila směnitelnost marek za zlato. Tam se začalo točit kolo inflace. Během válečných let banka financovala i válečné výdaje. Do oběhu se dostalo větší množství peněz, až čtyřnásobně. Vláda neměla peníze na úhradu výdajů. Tiskly se nové marky. Do konce roku banka natiskla 496 trilionů marek, vyjádřeno v nulách: 496 000 000 000 000 000 000 marek. Kupní síla měny se každou minutou rozplývala. V listopadu 1923 stál bochník chleba 140 miliard marek. Výplata se uskutečňovala dvakrát i třikrát denně. Kdo do půl hodiny neutratil mzdu a platy za zboží, ostrouhal. Měl jen bezcenné papírky v ruce. Prodejci nešlo měnit tak rychle ceny, takže ceny byly původní, ale násobily se určitými multiplikátory. Kurzy cenných zhraničních měn se měnily každou minutu. Nejvíce byla postižena střední třída, což vysvětluje pozdější politický a společenský vývoj.

Německo nebylo výjimkou - hyperinlace byla i v Maďarsku, Sovětském svazu a jinde a nejen ve 20. letech, ale i později po II. světové válce. V některých státech zažíváme hyperinflaci i v současné době (africké země, Venezuela a jiné státy).

Vraťme se k hyperinflaci v Německu. Dotkla se i poštovníctví. Stalo se něco neuvěřitelného - papír měl větší hodnotu než peníze. POštovné dosahovalo nesmírných vášek i v miliardách. Známky se s novými hodnotami nestačily tisknout. Na němé známky se dotiskovaly hodnoty číslicemi a slovy. Využívala se i gumová razítka pro označení Taxe percue. A v těchto letech Říšská pošta zadala výrobcům mechanických strojů zakázku - vyrobit multifunkční výplatní stroje. Dřívější vynálezy výplatních strojů s pevnou (fixní) či omezenou (limitovanou) hodnotou už tomuto stavu a vývoji nestačily.

Bylo nutno vymyslet novější a lepší technologii - německé firmy přišly se stroji s výplatním razítkem s mnohonásobnou hodnotou, která se dala neomezeně nastavit. **Těmito stroji bylo možné vyplatit jakoukoli výplatní hodnotu v určitém rozmezí. Němečtí výrobci se stali průkopníky této kategorie strojů na světě. Naše poštovní správa se tohodla pro tuto třetí kategorii strojů s mnohonásobným výplatním a zavedla je u nás od září 1926. Tento systém se plně v dlouhé historii těchto strojů u nás velice uplatnil a usnadnil vyplácení výplatními stroji v praxi.**

